

Křeslo korunního prince

Zámku Versailles se podařilo roku 2010 získat křeslo vyrobené pro apartmá Dauphina - korunního prince Ludvíka Bourbonského ve Fontainebleau. Toto křeslo je shodné s křeslem vyrobeným pro prince ve stejném roce ve Versailles. Naneštěstí sedadlo utrpělo vážná poškození a navíc došlo ke ztrátě původního čalounění. Aby bylo možné jej v princově pracovně vystavit společně s psacím stolem ze stejného souboru, který jsme získali zpět z depozitáře Mobilier National, bylo třeba zahájit náročný konzervační a restaurátorský projekt. Jeho cílem je uchovat co nejvíce z původního zlacení a současně doplnit chybějící strukturální prvky a upravit nové čalounění tak, aby bylo v souladu s archivní dokumentací.

Křeslo
Paříž, pol. 18. století
Bříza, zlacení, nepůvodní čalounění
Pan Scott Lindsay
Kansas City, Missouri

Na spodní straně rámu sedadla je písmeno F s korunou a číslo 723. Toto číslo se vztahuje k inventáři zámku Fontainebleau a bylo zaznamenáno roku 1787. V tomto pozdějším inventáři se zmiňuje i původní přírůstkové číslo 3145.

Toto číslo je uvedeno v inventárním záznamu z 20. 9. 1745, kde je uvedeno, že královský čalouník Sallior doručil křeslo k psacímu stolu.

Journal d'entrée du Garde-Meuble de la Couronne:

« Un fauteuil de bureau couvert de maroquin rouge, garni de galon d'or cloué de clous dorés, le dossier cintré, les bras reculés et à manchettes, les bois sculptés et dorés » (Paris, Archives nationales, O1 3313)

Obdobné křeslo královský čalouník Sallior dodal 13. února stejného roku pro pracovnu korunního prince ve Versailles.

Během Revoluce bylo křeslo z Fontainebleau prodáno, a na konci 19. století se znovu objevilo ve slavné sbírce návrháře George Hoentschella v Paříži.

Hoentschelova galerie
Paris, 58 Boulevard Flandrin
Ca 1900

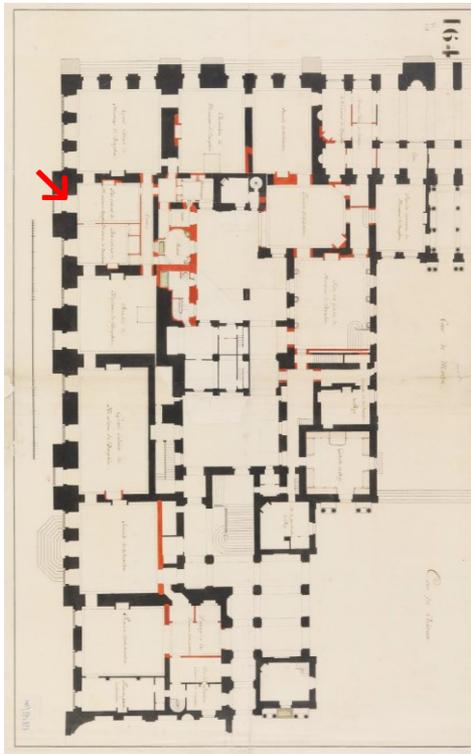
Tato sbírka pak byla celá zakoupena bankéřem a filantropem Johnem Pierpontem Morganem, který ji věnoval roku 1910 newyorskému Metropolitnímu muzeu umění. Poté bylo křeslo kvůli špatnému stavu muzeem v padesátých letech 20. století prodáno a zůstalo na americkém trhu se starožitnostmi, dokud jej v roce 2010 nezakoupil zámek Versailles.

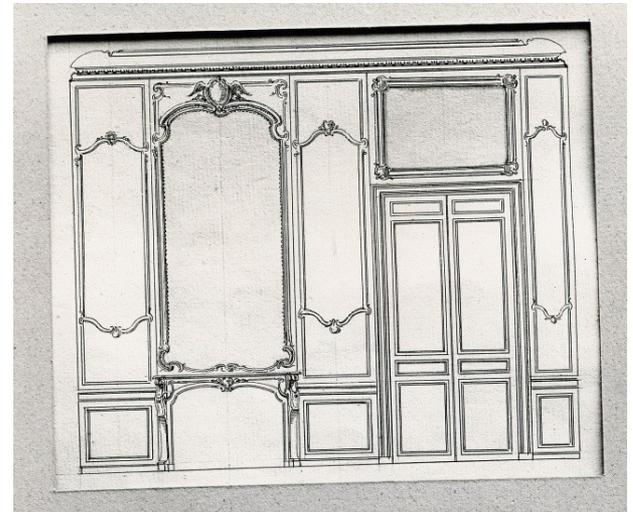
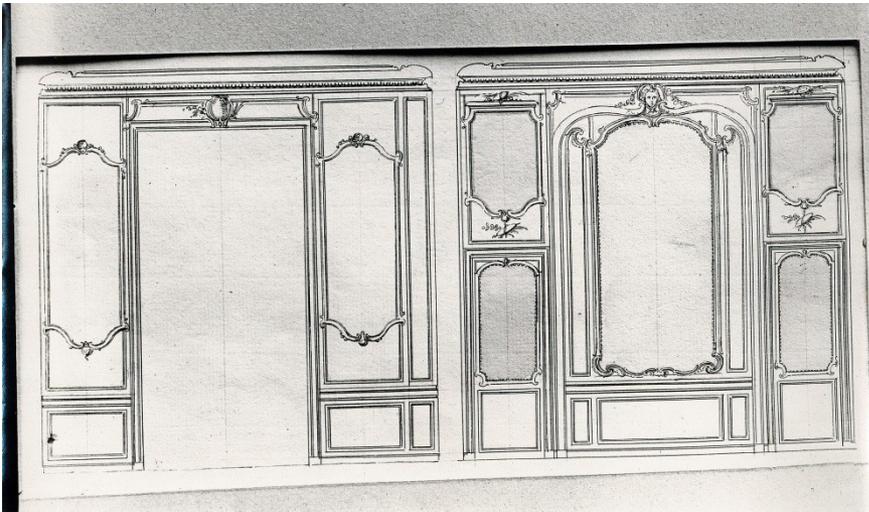
Antoine Robert Gaudreaus, pracovní stůl, 1745
Zámek Versailles, inv. GME 17810

Ve stejné době byl zámku Versailles dlouhodobě zapůjčen pařížským státní deponitářem Mobilier National přesně ten stůl, který byl v srpnu 1745 ke křeslu zhotoven. Obdobný pár křesla a stolu byl vyroben v únoru pro nové apartmány Dauphina, vybudovanými roku 1745 pro prince a jeho manželku, španělskou infantku Marii Terezii Rafaelu. Princezna bohužel roku 1746 zemřela a princ se v únoru 1747 oženil s Marií Josefou Saskou a do nových apartmánů se přestěhoval o několik měsíců později.

Snímek aktuální podoby princovy pracovny

Táflování nové pracovny Dauphina bylo vytvořeno podle návrhů královského architekta Ange-Jacquese Gabriela

Protože se toto křeslo mohlo opět připojit k původnímu stolu, který byl v poměrně dobrém stavu, nebylo možné jej uchovat jako archeologický artefakt a bylo třeba jej zrestaurovat, nikoli pouze zakonzervovat. Pokud by křeslo nemělo být umístěno do zrekonstruovaných apartmánů Dauphina, zvolil by se jiný postup.

Jinou možnost restaurátorského přístupu představuje konzervace křesla vyrobeného pro apartmá Madam Henrietty, jedné z dcer Ludvíka XV. ve Versailles. Kvůli špatnému stavu křesla bylo třeba provést velice náročný zásah, aby se opět odhalilo původní zlacení, k žádným dalším zásahům se však nepřistoupilo.

Židle Madam Henrietty
po konzervátorském zákroku

Starožitník, evidentně s citem pro restaurování, použil speciální konstrukci z překližky, kterou vložil do křesla tak, aby nemusel čalounění upevňovat hřebíčky k původnímu rámu sedadla.

Odstraňování nepůvodních prvků z 20. století

Křeslo zbavené čalounění z 20. století

Doplňování patek

Spodní části všech čtyřech noh byly v 19. století uříznuty a nahrazeny hrubým zakončením a řezba byla v podstatě udělána znovu.

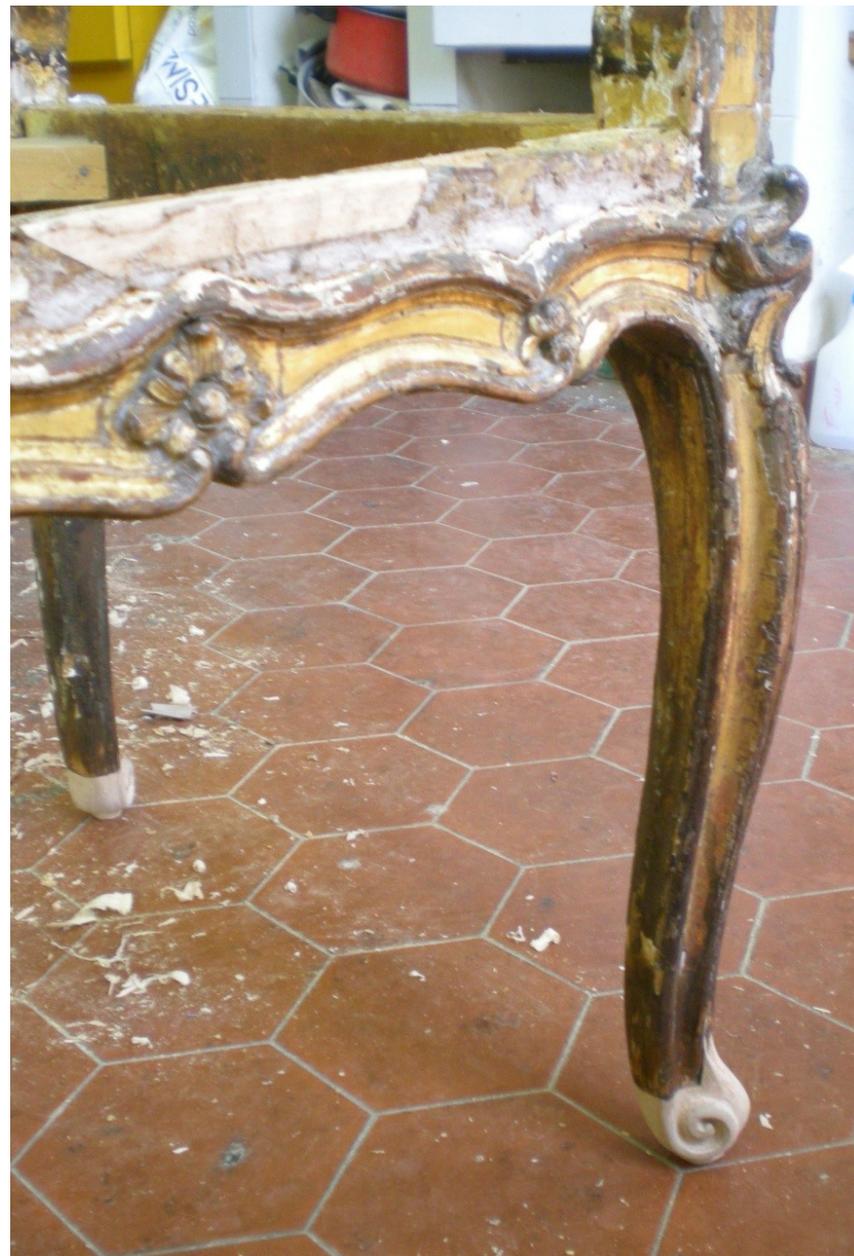
Pro zakončení noh bylo třeba nalézt nové vzory podle dobových vzorů židlí

Přední patka: s ozdobným listem z polymerové hmoty. Kvůli prostoru u spodní části nohy by bylo příliš obtížné motiv vyřezat do dřeva.

Zadní noha: zde motiv listu není, což umožnilo vyřezat doplněk ze dřeva

Nohy zakončené volutou a listem v souladu s tehdejšími modely

Restaurování a doplňování zlacení

Příklady fragmentárního stavu zlacení

Zde je zřetelná původní kvalita gessa a opravy v gessu, důležitým poznatkem je, že ornamenty nejsou všechny vyřezány ve dřevě, ale některé z nich jsou vytvořeny v gessu.

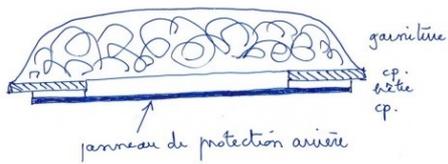
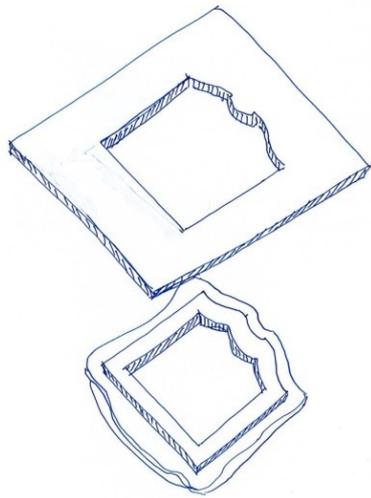
Zlacení se dochovalo jen částečně. Aby bylo možné křeslo vystavit, bylo rozhodnuto zlacení doplnit tradičním způsobem, zachovat původní pozůstatky a včlenit je do nového gessa.

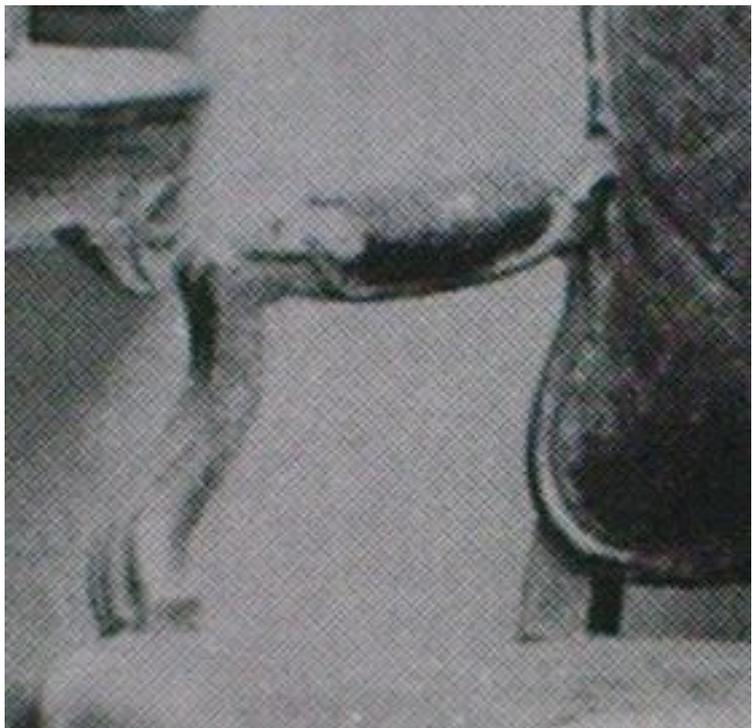
Restaurování probíhá v souladu s tradičními postupy

Do konstrukce sedadla a opěrky byly vloženy dva rámy

Snímek křesla v Hoentschelově galerii v Paříži odhaluje původní čalounění a potah z kůže.

Nové čalounění je přichyceno k novým ráům a nikoli k původnímu dřevu

Výběr marokénu

Křeslo s původním koženým potahem
Paříž, 1710-1720
Muzeum Louvre

Fauteuil du Dauphin

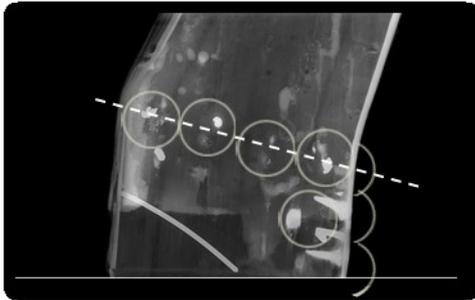

Radiographie

Exemple rencontré

Analýza stop po hřebících pro určení původního umístění zlacených hřebíků

Radiographic

